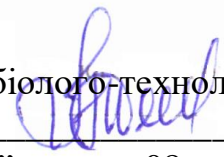

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра ветеринарії, гігієни та розведення тварин імені В.П.Коваленка

 «ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан біолого-технологічного факультету
_____ І.О. Балабанова
“ 28 ” _____ 08 _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтелектуальна власність та патентознавство

Освітній рівень _____ другий (магістерський) _____
(бакалавр, магістр)
Спеціальність _____ 181 «Харчові технології» _____
(шифр і назва спеціальності)
Освітня програма _____ Харчові технології _____
(назва спеціалізації)
Факультет _____ біолого – технологічний _____
(назва факультету)

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, що навчаються за освітньою програмою «Харчові технології», спеціальністю 181 «Харчові технології»

Розробники:

Папакіна Н.С. – к.с.г.н., доцент кафедри генетики та розведення с.г. тварин ім. В.П.Коваленка

Туніковська Л.Г. – к.с.г.н., доцент кафедри генетики та розведення тварин імені В.П.Коваленка

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри генетики та розведення с.г. тварин ім. В.П.Коваленка протокол №1 від «27» червня 2019р.

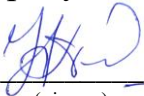
Схвалено методичною комісією біолого-технологічного факультету протокол №1 від «28» серпня 2019р.

Затверджено на Вченій раді біолого-технологічного факультету

Протокол № 1 від “28”серпня 2019 року

Завідувач кафедри

“28” серпня 2019 року

_____
(підпис)

(Пелих Н.Л.)
(прізвище та ініціали)

© Папакіна Н.С. 2019 рік
© Туніковська Л. Г. 2019рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 18 «Виробництво та технології»	Обов'язкова компонента	
Змістових частин – 3	Спеціальність 181 «Харчові технології»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,2 самостійної роботи студента – 3,2	Освітній рівень: магістр	Лекції	
		18год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10год.	8год.
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		62год.	76 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
Залік	Залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:7
для заочної форми навчання – 1:8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня правової культури та системного уявлення про правову охорону результатів інтелектуальної діяльності – авторського права, права промислової власності і засобів індивідуалізації, вироблення навичок користування нормативними актами, набуття практичних навичок роботи із сучасними об'єктами права інтелектуальної власності і використання отриманих знань в організації господарського обороту інтелектуальної власності у складі майнового комплексу підприємств.

Результатом вивчення навчальної дисципліни є набуття студентами універсальних професійних компетентностей з використання та захисту результатів інтелектуальної власності в діяльності підприємства.

У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

Знати:

- основні поняття і категорії в сфері правового регулювання інтелектуальної власності;
- основні нормативні правові акти у сфері правового регулювання інтелектуальної власності;
- роль і значення результатів інтелектуальної діяльності, особливості використання інтелектуальної власності у цивільному обігу і порядок введення об'єктів інтелектуальної власності підприємства в господарський обіг;
- основні інститути права інтелектуальної власності: авторське та суміжні права; патентне право; право на селекційні досягнення; право на секрет виробництва (ноу-хау);
- законодавство про захист прав на результати інтелектуальної діяльності;
- відповідальності за порушення прав на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації;

Вміти:

- оперувати поняттями і категоріями права на результати інтелектуальної діяльності;
- аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері результатів інтелектуальної діяльності, які охороняються;
- аналізувати юридичні факти, що вимагають захисту прав на результати інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації;
- застосовувати правові акти та документи у сфері захисту результатів інтелектуальної діяльності;
- встановлювати наявність правопорушення у сфері результатів інтелектуальної діяльності, які охороняються;
- визначати загальні підстави притягнення до цивільноправової, адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення законодавства про інтелектуальну власність.

Здобути наступні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області і професії.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 10. Прагнення до збереження довкілля.

СК 3. Здатність аналізувати і використовувати наукові дослідження в галузі харчових технологій для зростання обсягів виробництва харчових продуктів.

СК 4. Здатність складати бізнес-план підприємства з переробки продукції тваринництва та рослинництва, прогнозувати ринкове середовище харчових продуктів, оцінювати і визначати оптимальний технологічний процес виробництва продукції і розробка шляхів її реалізації за зовнішньоекономічної діяльності.

СК 5. Здатність до обґрунтування різних видів моделювання технологічних процесів з використанням формалізованих результатів спостережень.

СК 6. Здатність розробляти і застосовувати механізми оцінювання та прогнозування впровадження нових технологій.

СК 7. Уміння оцінювати якість сировини і розробляти науковообґрунтовані системи контролю якості продуктів та процесів.

Бути спроможними продемонструвати програмні результати навчання:

РН 5. Знання основних категорій та нормативної бази становлення та функціонування підприємств переробної промисловості та агробізнесу.

РН 6. Знання особливостей біохімічних властивостей, поживних і біологічно-активних речовин сировини, їх впливу на технологічні процеси.

РН 7. Знання сучасних досягнень і перспективних напрямів з переробки продукції тваринництва.

РН 18. Уміння аналізувати технологію та виробничий процес, визначати відхилення від норми, які спричиняють зниження якості продукції.

РН 24. Уміти розв'язувати нестандартні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.

РН 26. Створення в колективах атмосфери для обговорення нагальних питань з урахуванням професійної етики, позитивної соціальної та емоційної поведінки, поваги до етичних принципів.

РН 27. Запровадження інноваційних підходів для вирішення проблемних ситуацій професійного або соціального походження.

РН 29. Здатність формулювати висновки щодо ефективності обраних виробничих і технологічних процесах, запроваджених на підприємствах.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Система управління інтелектуальною власністю.

Тема 1. Система інтелектуальної власності на Україні.

- основні поняття та визначення;
- роль інтелектуального капіталу в соціально економічному розвитку України;
- структура державного управління системою інтелектуальної власності;
- міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності;

Тема 2. Патентна інформація та документація

- поняття та сутність винаходів
- державна система патентної інформації
- систематизація і класифікація;
- пошук патентної інформації;

Тема 3. Авторське право

- об'єкт авторського права. Суб'єкти авторських відносин;
- виникнення та здійснення авторського права;
- право на винагороду;

Тема 4. Суб'єкти та об'єкти суміжного права

- об'єкти суміжних прав.
- чинне законодавство про охорону суміжних прав.
- об'єкти та суб'єкти суміжних прав.
- права виконавців, виробників фонограм, організацій ефірного та кабельного мовлення.
- управління авторськими і суміжними правами на колективній основі.

Тема 5. Право промислової власності

- результати творчої діяльності, що охороняються патентним правом.
- чинне законодавство про охорону патентних прав.
- поняття та ознаки винаходу
- поняття і ознаки корисної моделі.
- поняття та ознаки промислового зразка.
- розпорядження патентними правами.
- патентний пошук.

Змістова частина 2. Захист права інтелектуальної власності

Тема 1. Захист права інтелектуальної власності в Україні

- поняття інтелектуальної власності і її охорони, академічна доброчесність;
- форми та способи захисту прав інтелектуальної власності
- судовий і адміністративний порядок захисту;
- кримінальна відповідальність за порушення прав;

Тема 2. Міжнародний захист інтелектуальної власності.

- всесвітня організація інтелектуальної власності;
- охороноздатність і правовий захист винаходів;
- охорона і захист авторського та суміжних прав;
- охорона інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення;

Тема 3. Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності

- види прав інтелектуальної власності.
- об'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин.
- види прав інтелектуальної власності на фірмові найменування та знаки для товарів і послуг.
- відповідальність за порушення права на фірмові найменування та знаки для товарів і послуг.

Тема 4. Ліцензування

- поняття і види ліцензій;
- основні принципи державної політики у сфері підприємницької діяльності;
- відносини ліцензування у сфері інтелектуальної власності.
- продаж, купівля та обмін ліцензіями у сфері інтелектуальної власності.
- ліцензійні платежі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Система управління інтелектуальною власністю.												
Тема 1. Система інтелектуальної власності на Україні.	8	2				6	10	2				8
Тема 2. Патентна інформація та документація	8	2				6	8					8
Тема 3. Авторське право	10	2	2			6	10	2				8
Тема 4. Суб'єкти та об'єкти суміжного права	8	2				6	10		2			8
Тема 5. Право промислової власності	10	2	2			6	10		2			8
Разом за змістовою частиною 1	46	10	6			30	48	4	4			40
Змістова частина 2. Захист права інтелектуальної власності												
Тема 1. Захист права інтелектуальної власності в Україні	12	2	2			8	10	2				8
Тема 2. Міжнародний захист інтелектуальної власності.	12	2	2			8	10		2			10
Тема 3. Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності	10	2				8	10		2			8
Тема 9. Ліцензування	10	2				8	10					10
Разом за змістовою частиною 2	44	8	4			32	42	2	4			36
Усього годин / у т.ч. ауд.	90	18	10			62	90	6	-8			76

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система інтелектуальної власності на Україні.	2
2	Патентна інформація та документація	2
3	Авторське право	2
4	Суб'єкти та об'єкти суміжного права	2
5	Право промислової власності	2
6	Захист права інтелектуальної власності в Україні	2
7	Міжнародний захист інтелектуальної власності.	2
8	Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності	2
9	Ліцензування	2
	Усього	18

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оформлення заявки на винахід	2
2	Оформлення і реєстрація «ноу-хау». Заходи щодо збереження комерційної таємниці та конфіденційної інформації	2
3	Оформлення заявки на державну реєстрацію прав автора	2
4	Оформлення раціоналізаторської пропозиції. Оформлення міжнародної заявки на винахід	2
5	Порядок ліцензування підприємницької діяльності	2
	Усього	10

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони	15
2	Авторське право і суміжні права	15
3	Право промислової власності	16
4	Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності у відповідності до законодавства	16
	Разом	62

8. Індивідуальні завдання

не передбачено навчальним планом

9. Методи навчання

При викладанні дисципліни здобувачам вищої освіти за освітньою програмою «Технології виробництва та переробки продукції тваринництва» біолого-технологічного факультету Херсонського державного аграрного університету використовують всі загально прийняті методи навчання для вищого навчального закладу, а саме:

- словесні методи - розповідь-пояснення, бесіду, лекцію;
- наочні методи - ілюстрація, демонстрація мультимедійних матеріалів та відеофільмів;
- практичні методи: досліди, вправи, навчальна праця. Лабораторні та практичні роботи, реферати.

Згідно до праць С. Шаповаленко логіка передачі та сприймання навчальної інформації, методи навчання можуть класифікуватися як індуктивні та дедуктивні.

Індуктивні методи. Термін «індукція» походить від латинського *inductio* - зведення, вид узагальнення, який пов'язаний із передбаченням спостережень та експериментів на основі даних досвіду. У практичній педагогіці індукція втілюється у принципі: від часткового до загального, від конкретного до абстрактного.

Дедуктивний метод, як уважають учені-дидакти, активніше розвиває абстрактне мислення, сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень.

Також задіяні творчі, проблемно-пошукові методи (М. Скаткін, І. Лернер). Проблемно-пошукова методика, на відміну від репродуктивної, пояснювально-ілюстративної, спирається на самостійну, творчу пізнавальну діяльність

студентів. Як відомо, поняття «творчість» - це створення нового, оригінального, суспільно-цінного матеріального або духовного продукту. Творчість має репродуктивний характер, тому наслідком такої діяльності є результати власних досліджень студентів, що додатково працюють у гуртку та проводять власні наукові дослідження як теоретичного так і практичного характеру.

10. Методи контролю

Поточний та підсумковий контроль знань проводиться за допомогою теоретичних питань, тестів та заліку.

В процесі навчання викладачем реалізується поточний та змістовий контроль знань здобувача.

Поточний контроль знань проводиться шляхом перевірки викладачем виконання здобувачем контрольних робіт (у формі тестів) за кожну змістову частину. Цей контроль здійснюється після викладання лекційного матеріалу, методики виконання практичних занять та самостійного завдання згідно плану і обсягів конкретної змістової частини. Тестовий контроль проводиться на практичних заняттях у вигляді тестового завдання на наступному занятті після отримання студентами інформації з усіх питань, що виносяться на змістовий контроль.

Поточний контроль має за мету перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю знань під час навчальних занять визначається викладачем і на кожний навчальний рік затверджується на засіданні кафедри. Основною формою поточного контролю є тестування.

Змістовий контроль – підсумовує результати засвоєння матеріалів, що входять у нього (дисципліна розподілена на дві змістові частини) та реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань та проведення спеціальних контрольних заходів.

Змістовий контроль проводиться наприкінці кожної змістової частини за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певного ступеня знань та вмінь, що формують ці змістові частини.

Здобувач отримує залікову оцінку шляхом набору балів за поточним та змістовим оцінюванням.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

На залік

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T3	T4	T5	T6	100
10	10	10	10	10	10	10	15	15	

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

74-81	C	задовільно	зараховано
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Туніковська Л.Г., Харламова Т.С. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського рівня) першого року навчання денної форми спеціальність 181 «Харчові технології» освітньо-професійна програма «Харчові технології». Факультет біолого-технологічний ДВНЗ «ДДАУ» (у розробці).
2. Туніковська Л.Г., Харламова Т.С. Методичні рекомендації студентів заочної форми навчання з дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського рівня) першого року навчання денної форми спеціальність 181 «Харчові технології» освітньо-професійна програма «Харчові технології». Факультет біолого-технологічний ДВНЗ «ДДАУ» (у розробці).
3. Туніковська Л.Г., Харламова Т.С. Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського рівня) першого року навчання денної форми спеціальність 181 «Харчові технології» освітньо-професійна програма «Харчові технології». Факультет біолого-технологічний ДВНЗ «ДДАУ» (у розробці).

Рекомендована література

Базова

1. Дахно Патентознавство. - К.: Центр навчальної літератури 2012. 318.
- Л. Д. Романадзе., П. М. Цибульов., О. О. Кулініч Інтелектуальна власність. - К: Олді-плюс 2016.-424.
2. А.В. Аксютіна, О.В. Нестерцова-Собакаръ, В.В. Тропін, О.М. Тропіна Інтелектуальна власність К.: Дніпро 2018. - 133.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів: рек. МОНУ/ А.Є. Конверський, В.І. Лубський, Т.Г. Горбаченко, В.А. Бугров; за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
4. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник / Н.М. Краус. – Полтава: Оріяна, 2012. – 183 с.

5. Політична наука: Методи дослідження : підручник / [О.А. Габріелян та ін.] ; за ред. О.А. Габріеляна. – К.: Видавничий центр «Академія», 2012. – 320 с.

6. Афанасьєв А. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / А.О. Афанасьєв, Є. В. Кузькін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. – 96 с.

Допоміжна

1. Рудик І.А., Буштрук М.В., Старостенко І.С., Ставецька Р.В., Пономаренко В., Ткаченко С.В., Даниленко В.П. Розведення сільськогосподарських тварин. - Київ, Аграрна освіта 2009. - 350

2. Кузнецов Ю.М. Практикум з дисципліни «Патентознавство та авторське право». Навчальний посібник/ Ю.М. Кузнецов, О.В. Самойленко. - К.: ТОВ «ГНОЗІС», 2010.-306 с.

3. Мікульонюк І.О. Основи інтелектуальної власності: Навчальний посібник. - К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", Ліра-К., 2008. -232 с.

4. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / Н. В. Чупріна ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : КНУТД, 2009. – 246 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://do.nmu.org.ua/>

2. <http://www.uipv.org/>

3. <http://sips.gov.ua/>

4. www.wipo.int/

5. www1.fips.ru/

